

Vegetacija u dvorištima je oboljela

Автор(и): проф.д.с.н. Марияна Накова, Аграрен университет Пловдив; проф. д-р Борис Наков, Аграрен университет Пловдив; гл. ас. д-р Катя Василева, ИЗК "Марица" - Пловдив

Дата: 28.06.2017 Брой: 6/2017

Posljednjih godina poljoprivrednici su zabrinuti zbog pojave i širenja bolesti, uglavnom na ukrasnom grmlju, nekim lisnatim povrću i začinskom bilju (za jela i konzerve). Provedeni monitoring pokazuje da su se pojavili uzročnici bolesti koji su još uvijek nepoznati u praksi i za koje su podaci u literaturi nedostatni. U razdoblju 2015. – 2016. provedena su istraživanja na vegetaciji teško pogođenoj bolestima.

Jasika (*Populus tremula*)

Pjegavost lišća /*Marssonina castageni*/.

Isprrva se na lišću nalaze svijetlosmeđe pjege s tamnijim rubom na strani. U naprednijoj fazi te pjege izbije u sredini i postaju "bubuljičaste" s crnim točkicama – acervulima gljive (sl. 4). Jako pogođeno lišće se spali i dolazi do preranog opadanja lišća.

Suzbijanje:

Rane tretmane treba provoditi fungicidima koji sadrže bakar, Dithane M 45 - 0,25% ili Captan - 0,3%.

Zdravac (*Geranium macrorrhizum*)

Prašnjava plijesan (*Sphaerotheca humuli*).

Na lišću se razvija sivkasto-bijeli, spore tvoreći micelijski premaz (sl. 5). U kasnijoj fazi uočavaju se crne točke – kleistotecije gljive. Simptomi se također nalaze na cvjetnim organima. U ranoj fazi bolest napada mlade, nježne izbojke, na kojima se razvija fini bijeli premaz.

Suzbijanje:

- Koristiti zdrav sadni materijal.
- Pri prvoj pojavi bolesti, prskati proizvodima koji sadrže sumpor.
- Kada su biljke jako pogođene, nadzemnu masu treba izrezati i spaliti, a zatim tretirati s Topsin M - 0,1%, Bayfidan 250 EC - 0,01%, Folicur 25 EC - 0,08% ili s čistim formalinom - 0,6%, u kombinaciji s vlažnim sumporom.

Vrtna kisjelica (*Rumex patientia*) i obična kisjelica (*Rumex acetosa*)

Rđa (*Uromyces rumicis*) - nova bolest vrtna i obične kisjelice u našoj zemlji.

Na vrtnoj kisjelici (*Rumex patientia*) i običnoj kisjelici (*Rumex acetosa*) isprva se na epidermi lista formiraju blage otekline i, nakon što pukne, pojavljuje se praškasta masa urediniospora i teliospora patogena. Vrlo često se oko prvih sora formiraju novi krugovi sekundarnih sora. Jako pogođeno lišće brzo vene i postaje nekrotično (sl. 6).

Prašnjava plijesan (*Erysiphe poligoni*, *Oidium poligoni*) - novi patogen na vrtnoj i običnoj kisjelici. Na lišću se razvija bijeli, rastresiti premaz, koji se brzo širi po lisnoj ploči. Jako napadnuto lišće vene i tkiva postaju nekrotična (sl. 7). Bolesne biljke proizvode manje i manje listova. Šteta je veća kada se rđa i prašnjava plijesan pojave zajedno.

Suzbijanje.

- Ranija berba usjeva.
- Provedba preventivnih mjera, pri čemu se jako pogođeno lišće i stabljike režu i spaljuju, a nakon toga tretiraju proizvodima koji sadrže sumpor.
- U prisutnosti obje bolesti, tretman fungicidima koji sadrže sumpor treba provesti već na početku vegetacije.

Matičnjak (*Melissa officinalis*)

Prašnjava plijesan (*Golovinomyces biocellatus*) - nova bolest matičnjaka. Na obje strane lisne ploče formira se bijeli, praškasti premaz, koji kasnije poprima sivkastu nijansu. Micelij se također razvija na peteljkaма, granama i cvjetnim organima (sl. 8). Do kraja ljeta formiraju se kleistotecije gljive. Patogen preživljava kao kleistotecije u biljnim ostacima i kao micelij na rizomima.

Pjegavost lišća (*Phyllosticta decida*) - nova bolest matičnjaka (sl. 9). Na lišću se nalaze male pjege sa smeđim rubom i crnim točkicama – piknidiје gljive. Osim na biljkama, patogen također preživljava u ostacima u tlu.

Suzbijanje.

- Kada je usjev jako zaražen i šteta se također nalazi na stabljikama, pogođeni dijelovi moraju se sakupiti i spaliti.
- Rano u proljeće, tretirati proizvodima koji sadrže sumpor, a za pjegavost lišća koristiti proizvode koji sadrže bakar. Fungicid Topsin M je učinkovit protiv obje bolesti.

Piskavica (*Trigonella foenum graecum*)

Prašnjava plijesan (*Erysiphe poligoni*). Bolest se razvija na svim organima – lišću, stabljikama, cvjetnim granama. Na njima se formira gust, pahuljast, sivkasto-bijeli gljivični premaz. Jako pogođene biljke vene i suše se.

Suzbijanje.

Treba provoditi preventivno prskanje proizvodima koji sadrže sumpor. Sjemenski zasadi mogu se tretirati s Topsin M - 0,1% ili Folicur 25 EC - 0,08%.

Celer (*Apium graveolens*)

Prašnjava plijesan (*Erysiphe heraclei*). Na pogođenim organima biljaka razvija se bijeli ektopofitički micelij. Simptomi se također opažaju na složenim štitnicima, uključujući latice i plod (sl. 10). Patogen je također zabilježen na mrkvi, peršinu i pastirnaku. Prezimljava kao micelij na zelenim organima i kao kleistotecije u biljnim ostacima.

Suzbijanje.

Biljne ostatke treba uništiti i, kada je potrebno, biljke treba prskati tiofanat-metilom.

Peršin (*Petroselinum sativum*)

U 2016. godini uočena je masovna šteta od prašnjave plijesni i pjegavosti lišća.

Prašnjava plijesan (*Lycium barbarum*). Na lišću se formira gust, bijeli, spore noseći premaz micelija i gljivičnih spora s crnim točkicama – kleistotecijama patogena.

Gljiva također napada kopar.

Bijele pjege lišć